

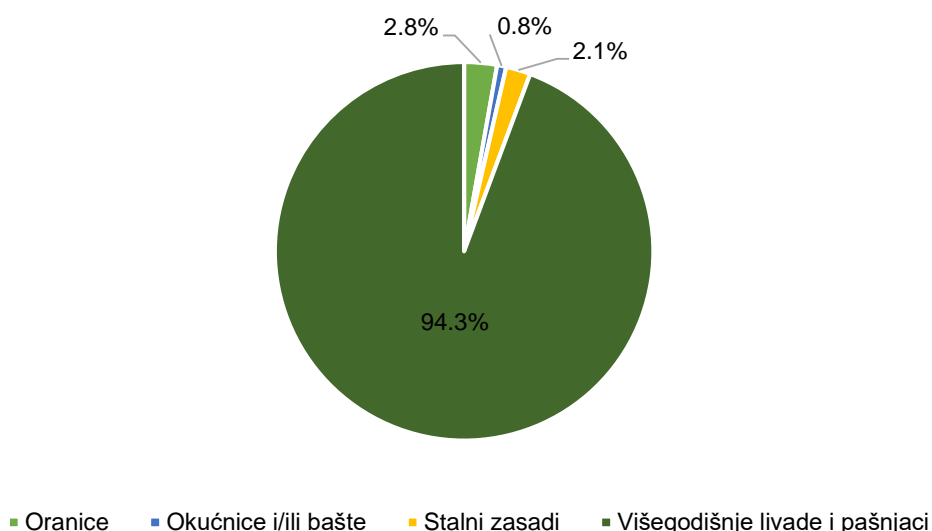
Biljna proizvodnja 2019. godina^(p)

Korišćeno poljoprivredno zemljište u 2019. godini iznosi 257 469,6 ha, što u odnosu na 2018. godinu predstavlja rast od 0,3%. U ukupnom korišćenom poljoprivrednom zemljištu preovladavaju površine višegodišnjih livada i pašnjaka sa učešćem od 94,3%, dok su oranice zastupljene sa 2,8%, stalni zasadi 2,1% i okućnice 0,8%. U odnosu na 2018. godinu površina višegodišnjih livada i pašnjaka bilježi rast za 0,2%, oranica za 0,1%, stalnih zasada za 1,0%, dok površina okućnica bilježi pad za 0,2%.

Ukupna proizvodnja krompira u 2019. godini iznosila je 35 462,2 t, što je za 1,6% više u odnosu na 2018. godinu. Povećanje proizvodnje bilježe i sljedeće kulture: ovas (za 7,4%), kukuruz za zrno (za 1,1%), pasulj (za 7,8%) i dinja (za 2,4%).

U odnosu na 2018. godinu povećana je ukupna proizvodnja masline, dok se smanjila proizvodnja šljive, jabuke, kruške, breskve, mandarine, kao i grožđa.

Grafikon 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište, 2019. godina



^(p) Podaci su preliminarni za 2018. i 2019. godinu

Tabela 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište po kategorijama, 2019. godina

	ha		
	2018	2019	Indeksi 2019 2018
Korišćeno poljoprivredno zemljište	256 807,7	257 469,6	100,3
Oranice	7 199,6	7 204,6	100,1
žita za zрно	2 447,5	2 429,8	99,3
krompir	1 618,5	1 625,3	100,4
povrće, lubenice i dinje	1 309,3	1 310,6	100,1
krmno bilje	1 612,1	1 587,6	98,5
ostalo bilje na oranicama i ugari	212,3	251,3	118,4
Okućnice i/ili bašte	2 014,3	2 009,8	99,8
voće	787,6	787,3	100,0
vinogradi	116,6	111,5	95,6
krompir	542,2	542,6	100,1
povrće	567,9	568,4	100,1
Stalni zasadi	5 480,9	5 537,7	101,0
Voćnjaci	2 570,6	2 587,9	100,7
Voćnjaci-ekstenzivni	1 214,6	1 214,6	100,0
Voćnjaci-plantažni	1 356,0	1 373,3	101,3
Vinogradi-plantažni	2 837,9	2 880,0	101,5
Rasadnici	72,4	69,8	96,4
Višegodišnje livade i pašnjaci	242 112,9	242 717,5	100,2

Tabela 2. Proizvodnja žita, krompira i krmnog bilja na oranicama, 2019. godina

	Požnjevena površina, ha		Indeksi 2019 2018	Proizvodnja, t		Indeksi 2019 2018	Prinos, t/ha	
	2018	2019		2018	2019		2018	2019
Pšenica	768,8	770,4	100,2	2 466,9	2 146,5	87,0	3,2	2,8
Raž	182,5	165,0	90,4	444,9	402,2	90,4	2,4	2,4
Ječam	395,4	394,2	99,7	1 082,1	982,6	90,8	2,7	2,5
Ovas	212,3	213,9	100,8	563,3	605,0	107,4	2,7	2,8
Kukuruz za zрно	645,4	639,2	99,0	2 743,3	2 772,6	101,1	4,3	4,3
Ostala žita za zрно	243,1	245,6	101,0	626,2	586,6	93,7	2,6	2,4
Krompir	1 618,5	1 623,8	100,3	26 098,1	26 557,1	101,8	16,1	16,4
Djetelina	374,8	372,9	99,5	2 507,1	2 539,3	101,3	6,7	6,8
Lucerka	366,6	370,5	101,1	2 342,5	2 437,2	104,0	6,4	6,6
Ostalo krmno bilje	973,1	976,8	100,4	10 950,7	11 035,7	100,8	11,3	11,3

Tabela 3. Ukupna proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira, 2019. godina

	Požnjevena površina, ha		Indeksi 2019 2018	Proizvodnja, t		Indeksi 2019 2018	Prinos, t/ha	
	2018	2019		2018	2019		2018	2019
Crni luk	136,5	136,2	99,8	2 739,6	2 532,1	92,4	20,1	18,6
Kupus	382,3	382,6	100,1	12 509,3	11 380,5	91,0	32,7	29,7
Paradajz	146,2	146,1	99,9	4 865,9	4 444,1	91,3	33,3	30,4
Paprika	229,9	229,1	99,7	5 546,0	5 180,3	93,4	24,1	22,6
Krastavac	67,7	68,2	100,7	1 972,5	1 964,1	99,6	29,1	28,8
Lubenice	425,1	425,6	100,1	18 106,8	17 406,1	96,1	42,6	40,9
Dinje	65,3	65,7	100,6	1 817,2	1 861,1	102,4	27,8	28,3
Krompir	2 165,5	2 165,4	100,0	34 887,7	35 462,2	101,6	16,1	16,4
Ostalo povrće	402,2	408,2	101,5	6 869,1	6 868,8	100,0	-	-
Pasulj	99,6	101,2	101,6	232,9	251,1	107,8	2,3	2,5

Tabela 4. Proizvodnja voća, citrusa i maslina, 2019. godina

	2018		2019		Indeksi ukupne proizvodnje 2019 2018
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Šljive	11 835,8	1 378,6	9 636,7	721,8	81,4
Jabuke	7 583,4	1 687,5	6 344,1	1 486,8	83,7
Kruške	2 298,0	400,2	1 892,6	333,1	82,4
Breskve	1 291,6	1 241,3	1 036,3	984,2	80,2
Mandarine	3 645,4	3 092,9	3 376,4	2 830,8	92,6
Masline	521,3	279,1	574,1	307,5	110,1

Tabela 5. Proizvodnja grožđa, 2019. godina

	2018		2019		Indeksi ukupne proizvodnje 2019 2018
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Ukupno	25 770,2	24 440,6	21 865,0	20 864,0	84,8

Tabela 6. Proizvodna sijena na livadama, 2019. godina

	Površina, ha		Indeks 2019 2018	Proizvodnja, t		Indeks 2019 2018	Prinos, t/ha	
	2018	2019		2018	2019		2018	2019
Livade	73 592,1	74 095,0	100,7	212 967,0	228 111,3	107,1	2,9	3,1

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Pravni osnov

Istraživanje se sprovodi na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore”, br. 18/12 i 47/19), a u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2019. godinu („Sl. list Crne Gore”, br. 9/19). Prilikom izrade Instrumenata za sprovođenje istraživanja o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa korišćena je Regulativa 543/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta i Priručnik za sprovođenje godišnjih istraživanja statistike biljne proizvodnje.

Cilj istraživanja

Istraživanjem o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa prikupljaju se podaci o površinama poljoprivrednog zemljišta po kategorijama korišćenja, zasijanim i požnjevenim površinama po pojedinim usjevima, ostvarenoj proizvodnji ratarskih kultura, povrća, voća i grožđa.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćene poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) i porodična poljoprivredna gazdinstva koja se bave biljnom proizvodnjom. Podaci za poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) prikupljani su izvještajnom metodom, a za porodična poljoprivredna gazdinstva anketnom metodom.

Definicije

Korišćeno poljoprivredno zemljište obuhvata oranice, okućnice i/ili bašte, voćnjake, vinograde, rasadnike, livade i pašnjake bez obzira na tip vlasništva (vlastito zemljište ili zemljište uzeto u zakup).

Oranice su površine zemljišta koje se redovno obrađuju i usjevi se siju/sade prema određenom redosledu (plodored). Na oranicama se gaje žita, industrijsko bilje, krompir, krmno bilje, povrtarsko bilje, cvijeće i sjeme i rasad.

Okućnice i/ili bašte su površine na kojima se gaje biljne kulture (različite vrste povrća, krompir, voće i vinova loza) namijenjene za ishranu članova gazdinstva i uglavnom nijesu namijenjeni za prodaju. Samo povremeni višak proizvoda sa ovih površina prodaje se izvan gazdinstva.

U ostala žita za zrno uključena je: heljda, proso, sirak i dr.

U ostalo krmno bilje uključeno je: kukuruz za zelenu masu, travne smješe, travno djetelinske smješe, stočna repa i dr.

U ostalo bilje na oranicama uključeno je: industrijsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje i proizvodnja sjemena i rasada.

Ostalo povrće uključuje: mrkvu, bijeli luk, karfiol, brokoli, kelj, salata, spanać, patlidžan, tikvice i dr.

Požnjevena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos.

Plantažni voćnjaci su površine pod voćnim stablima sa određenim razmakom između redova i u redu. U njima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu se sprovode ostale agrotehničke mjere.

Ekstenzivni voćnjaci su poluintenzivni ili ekstenzivni voćni zasadi namijenjeni uglavnom za sopstvenu potrošnju. Uključena su stabla koja se nalaze u dvorištima, na okućnicama, međama, uz puteve idr, kao i stabla različitih voćnih vrsta. Površina ekstenzivnih voćnjaka upisuje se samo ako površina nije upisana kao livada i u slučaju ako je ekonomska vrijednost voćnjaka veća.

Vinogradi su zasadi vinove loze namijenjeni za proizvodnju grožđa.

Plantažni vinogradi – površine pod vinovom lozom sa određenim razmakom između čokota, u kojima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu sprovode se ostale agrotehničke mjere.

Rasadnici su površine zemljišta na kojima se uzgajaju mlade drvenaste biljke namijenjene za kasnije presađivanje, a obuhvataju: voćne sadnice, sadnice vinove loze, ukrasnog bilja i šumskog drveća.

Livade – zemljište koje se trajno (pet ili više godina) koristi za rast zelene stočne hrane i nije uključeno u plodored.

Pašnjaci – zemljište koje se koristi za ispašu stoke.

Konačni podaci o biljnoj proizvodnji biće objavljeni sa objavljivanjem konačnih podataka Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gazdinstava u Crnoj Gori.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremile:

Milica GLOMAZIĆ i Melinda LUČIĆ

contact@monstat.org
